

در عده غلطه (آر و لک) غرضه سی اداره خاسته

Նամակ կամ որ եւ զգուշացնէ պէտք է ուղղել
ԱՐԵՎԵԼԻՔ ՕՐԱԲԵՐԹԻ
ԽՐԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նոստոմկեան իլան

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK",
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՎԵԼԻՔ

ՕՐԱԲԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԲԱՆԱԳՐԱԿԱՆ

ԲԱՆԱԳՐԱԿԱՆ

Պոստը եւ գաղտնիքը համար տարեկան 140 դր.
» » » վեցամսեայ 70 »
» » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 ֆր.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115
դրոսի փուլը 100 դրոսի հաւանդով:
Տեղական Թղթատար ծախքը բաժանդատ կը վճարուի:

Մանուկանց համար պէտք է դիմել ուղղակի
Խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ԱԶ ՈՒ ՁԱՆԻ

ՄԱՐԵՐԵՆԻ ԼԵՂՈՒՆ

Յայտնի է թէ Տէր-Լեւոնդեանցի
«Մարերեն Լեզու»-ները ինչ մեծ դեր մը
խաղացած են մեր համայնքին կրթական
գործին մէջ: Կրթական մարմին մը եր-
բեմնի վարժարանները մեծ մասամբ այդ
գասադիրներուն վաճառման հաստիքով
մատակարարուած են, եւ միւս կողմէ
այլ, այդ միւսնոցն զգասադիրները, կցած
են ընկերացանութեան լաւագոյն գէրքերը
ըլլալ մեր տղոց համար:

Այս վերջին տարիներուն մէջ սակայն,
«Մարերեն Լեզու»-ն չառ տկարացած էր:
Ոչ թէ միայն մտքը չորս հատորները
չէին կրնար երբեմնիս սպասումը գտնել,
այլ նաեւ գրքերն ապագութիւնը, վա-
ճառումը, եւ այլն երևաւ վրայ ձգուած
էին: Ոչ ոք նկատի կ'առնէր այն միջոցը
զոր քանի որ զբաղմունքները կազմակեր-
պած էին այդ գասադիրներուն շուրջը եւ
սառած կը տանէին կատարելաւ յաջողու-
թեամբ: Փաճանակ մը, նոյն իսկ «Մար-
երեն Լեզու»-ին կողմէն շինելով իրապա-
րակ հանգիստ, կեդրոն՝ որոնք հակառակ
մասունքն ընդգրկեցին, մինչեւ այսօր կը
գործածուին մեր վարժարաններուն մէջ:

Այս ամէնէն վերջին էր որ «Մարերեն
Լեզու»-ին չառադրեցին հոգը յանձնուե-
ցաւ: Նպատակը Յանձնաժողովին, որ իր
մէջ որոշած էր իրապարակաւ բոլոր վար-
ժարաններուն յանձնարարել նախապատու-
թիւն տալ այդ գասադիրներն որոնք հա-
ստիքով պիտի իրարայն մատակարարուի
գաղտնիքով որոշանքներու պէտքերին
չառուի: Անկէ ի վեր, «Մարերեն Լեզու»-ն
մոռցուած էր բոլորովին, եւ այսօր կըր-
կին նպատակը Յանձնաժողովին կ'ընդ-
ամանէր: Եւ որ վրայ ուշադրութիւն կը
հրաւիրէ: Յանձնաժողովին, իր վերջին
նիստին մէջ որոշած էր հրաւիրել մարա-
քաղաքին հայ դպրասանները, եւ ա-
նոցն հետ կատարած խորհրդակցութենէ
մը վերջ ձեռք առնել այն միջոց-
ները որոնց չնորիւ կարելի պիտի ըլլայ
«Մարերեն Լեզու»-ներուն սպասումը տա-
րածել:

Նպատակը Յանձնաժողովին մտա-
գործութիւնը ընտանաբար գովելն է: Մի-
այն թէ մեր դպրասանները պիտի կրնան
այդ գործին մէջ օգտակար ըլլալ իրեն-
ճիտակը չեմ կարծել: Անոնցմէ իւրա-
քանիւրը իրարմէ ձգնուողով հեռա-
ւորութիւն ունեցող գրքերէն զգա-
ցուցած է գրքերը մը սպասման, չա-
ռադրածին եղանակներուն վրայ: Անոնցմէ
ամէն մէկը իր առանձին ՄԱՐԵՐԵՆԻ, եւ
զայն կը կրկնուի իր գործածութեան
մէջ: Այդ էնամբի վարպետութիւններէն
Նպատակը Յանձնաժողովը կրնայ շատ ըստ
սովորի, բայց չի կրնար ո՛ր եւ օգուտ
մը քաղել: Ինչ չի կրնար, օրինակի հա-
մար, խորտակի ու չեղանկերու հարցերէն
զիւրէ մը գրքերը տարուող համար, չի
կրնար «Մարերեն Լեզու»-ն յանձնարարած
ստեղծ ուրիշ գասադիրներուն վարձը կոտ-
րել, ուրիշ գասադիրներու արժէքին
նկատմամբ իրականին հակառակող զբա-
նաւորութիւնը ընել: Վերջապէս ի՞նչ կը-
րար գործարդել մեր գրասաններուն
յատուկ վարպետութիւններէն ո՛ր մէկը,
որովհետեւ տարեկան հիմնականութեան
պիտի ըլլայ իր կոյտման ու հանգաման-
քին:

Եւ արդէն, «Մարերեն Լեզու»-ներուն
սպասումը ինչորէր այդ տեսակետէն չէ՛ որ
պէտք էր նկատել: Այդ գասադիր-
ները ժամանակ մը ընկերացանութեան լա-
ւագոյն գէրքերը կրնային նկատուի մեր
համայնքին համար: Եւ սակայն, այսօր
այդպէս չէ: Կրթական եղանակները, նոյն
իսկ ընկերացանութեան գրքերուն պատ-
րաստութեան մեթոտները, անկէ մինչեւ

այսօր անգին փոփոխութիւններ կրած
են, մինչեւ «Մարերեն Լեզու»-ները մնա-
ցած են ան ինչ որ էին ասկէ տարիներ
առաջ: Ան է կարեւոր կէտը: Այդ գա-
սադիրները պէտք է նախ արդէ
կրթական պահանջներուն պատշաճե-
ցնել, եւ յետոյ մտքը սպասման մի-
ջոցներուն վրայ խորհիլ: Արդէն այս
վերջին կէտը այն տարեկան կարեւորու-
թիւն չունենալ, եթէ երբեք առաջինը
գործադրուած ըլլայ, որովհետեւ լաւ, օգ-
տակար գասադիրը մը միշտ կրնայ օգնա-
չեղապէս սպասիլ, առանց երկար բտակ
աշխատութեան պէտք ունենալու:

Նպատակը Յանձնաժողովին կատարե-
լիք զգուշացումը, այս պահուս ալը
միայն կրնայ ըլլալ: Պէտք է բարեփոխել
այս «Մարերեն Լեզու»-ները, որուն վրայ
անգին յաւելուածներ կան ըլլալով: Յե-
տոյ նիւթեր կան՝ զոր պէտք է վարձել:
Պէտք է կանխադրել ինչպէս՝ որ երեւա-
կայութիւնը ամէնէն այնպէս աշխատա-
բարենքն մէկը դարձած է, պէտք է փո-
խել մեթոտը, վերջապէս պէտք է ընել
ինչ որ կարեւոր պիտի դառնար այդ գա-
սադիրները արդէ կրթական պահանջնե-
րուն պատշաճեցնելու համար: Մնանաւ
որ, անհրաժեշտաբար պէտք է այդ բարե-
փոխումը: Եթէ երբեք տարիներու ըն-
թացքին մէջ «Մարերեն Լեզու»-ները չն-
փոխուած ընաւ, այդպէս չէ՛ եղած ըն-
կերացանութեան միւս գասադիրներուն
համար: Ոչ թէ միայն նախապէս գոյու-
թիւն ունեցողները զէջ աղէկ բարեփո-
խուած են իրենց ներկայիսներուն կողմէ,
այլ նաեւ հրատարակուած են ուրիշ ըն-
թացանութիւններ զատուելով: Երբեք
«Մարերեն Լեզու»-ներէն լաւ պատրաս-
տուած ըլլալուն, ընկերացանաբար անոնցմէ
աւելի սպասում կ'գտնեն:

Եւ պէտք է ընդունիլ որ Նպատակը
Յանձնաժողովին համար այդ գործը այն-
չափ մեծ գոտարուութիւններ չի ներկայա-
ցնիր: Եթէ ուզէ, իրեն համար ժամա-
նակի խնդիր մը միայն կրնայ ըլլալ այդ
գործին յաջողութիւնը: Պատրաստակար
օգտնելութեան զատուելով, կրնայ ձեռնառն
անձեր, գասադիրքի ներկայիսներէ, ուսու-
ցիչներ, եւ այլն բաղկացած մասնաւոր մը
մը կազմել, անոր ընտանութեան յանձնել
«Մարերեն Լեզու»-ին չորս հատորները, եւ
յետոյ տարաբար տալ գասադիրքը այն
ձեւին տակ՝ որով մասնաւորութիւնը պիտի
ներկայացնէ զայն իրեն:

Այսպէսով, գործին սպասման խնդիրն
այ ինքնին կը լուծուի, եւ ամէն վարժա-
րանը առանց նկատուի իր սկսի գործածել
այդքան ձեռնառնութիւն պատրաստուած գա-
սադիրքը մը: Իսկ եթէ կը մտածէ «Մար-
երեն Լեզու»-ները պարտաւորիլ դարձնել
իրենց արդի ձեւին տակ, ստով, իրաւ
որ մեր որոշանքները պիտի օգտուի, բայց
միւս կողմէ ալ մեր կրթական գործը պի-
տի վնասէ:

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՊԵՏԵՐ ԿԸ ԶԵՃՏՈՒԻ

Հիմա սովորութիւն եղած է որ քանի
մը մարդիկ կամ քանի մը լրագիրներ—
այդպէս որ կ'ուզէ՛ք—միայն հակառակող
պնդեն գրուածի մը, որ իրենց թերթին
տարբեր թերթին մէջ երեւան կու գայ:
Զեն քննել թէ յայտնուած կարծիքը կամ
արտայայտուած գաղափարը ուղիղ է թէ
ոչ: Թերթերն զէ՛մ թերթ, ու եթէ կ'ու-
զէ՛ք, տարալ մը հետեւութիւնը կարծիքին
զէ՛մ կարծիք:

Այսպէս ըրած էր նաեւ Ստեփանակ
իր 1031 թիւին մէջ հրատարակելով ա-
նանուս յօդուած մը «Արեւելի Բնիկի
հարցը» վերաբերով: Պէտք է հակառակող
գրուել: Կար է քանի մը լրագիրներու գա-
սադիրներն առաջին յօդուածը, ինչպէս
այդ մասին քան մը չնի ըսել երբեք: Ու
կ'աշխատին ալ որ ուրիշներուն այդ մա-

սին կազմած գաղափարին վրայ ալ հա-
կադրեն:

Բայց թէ որպիսի կը յաջողին այս վե-
րին պարզապէս, ընթերցողներուն պէտք
չկայ հակոցնել: շատ լաւ գիտցած են ա-
նանուս:

Մենք ասկէ առաջ Արեւելին սխառ-
ներուն մէջ չեղեցինք «Առաջնորդական
Բնիկի» մը պէտքը, առաջ բերելով այն
պատճառները, այն զեղծութիւնները, որոնք
ձեռնորդ կու տան յայտն ալը պէտքերն
Մասին այնքան զեղծելի կերպով պաշտ-
պանած էր այդ կենսական հարցը իր
«Արաշակունիներ» յօդուածին սկզբը,
եւ Կերէ: Վարդապետն իրան ժողովի
ուշադրութիւնը հրաւիրած էր անոր վրայ:

Ստեփանակին անունուն յօդուածագիրը
իր թէ ցուցուցած ըլլալու համար առաջ-
նորդական քննիչը մը անկարողութիւնը,
երբ կողմերով կը նշանէ զանի մէջ կ'ըսէ.
«1. Հարցը, իր արտայայտ ձեւին մէջ ու-
շադրութեան առած չէ կարեւոր սկզբունք
մը, 2. ունի մը ձախորդ ուղղութիւնը,
3. նաեւ իր անօրոշմութիւնը»:

Կարծէ որ ինչորէր քիչ մը աւելի ուղ-
ղաւորութիւնը քննիչի, ո՛ր թէ անանուն
յօդուածագիրն ձեռնորդ պատճառաբանու-
թիւնները չեղեցիւ համար, այլ եւ միւս-
նորն ժամանակ, երեսուն բերելու նոյն
քննիչին օգտակարութիւնը եւ երկրորդ
այն պարագային, որուն համեմատ կարգ-
ը ընդհանրաբար բանի մը պէտքը կը
ցուցնին ճիշդ այն տեսին, երբ կը ձեռ-
նորդական այդ պէտքը չընտել:

1. Յօդուածագիրը կ'ըսէ թէ «Առաջնոր-
դութիւնը, իր սկզբունքներէն մէջ, ձախորդ
կ'առնէ գաղափարական ժողովներու իրա-
ւունքը մը գործադրութիւնը» թէ «գա-
ւառ. ժողովներն ու Առաջնորդութիւնը
իրենց սահմանին մէջ անընդհանրաբար
մը ի վերջոյ կը գրէ թէ երբ Գաւառական
ժողովը մը ուղէ Առաջնորդ մը հրաժարե-
ցնել, օրէնքին արտադրութիւնները իր
ձեռքին մէջ բռնած, առաջնորդական
հարցը կը լուծէ, Առաջնորդին հրաժարու
նշանակելով զօրէնքները վրայ: Անաւարկ
սկզբունքներ:

Կ'երեւի թէ յօդուածագիրը իր աչքին
առեւե ունեցած է գրեւոր սկզբունք մը
միայն: Կ'երեւի թէ դեռ Օրէնքին ու
Օրէնքին նկատմամբ շատ տարբերակ
զգողականներ ունի: Օրէնքը ըսուածը շատ
անգամ սովորութիւններու մարդկային
մըն է, վաւերացուած ձեւերու ժողովի
մը կողմէն: Օրէնքը ըսուածը նաեւ մնացած
չէ զարեւոր ընթացքին մէջ: Բարեփոխու-
թեան ոգի կայ, որ շարունակ ընկերական
կանգնել յառաջդիմութիւններն հետ համընթաց
կը զայն: Եւ առաջնորդական քննիչի մը
գոյութիւնը այն տեսին սկզբունքներն կը
հակառէ, երբ պաշտօնական վաւերաց-
ւած չունի: Բայց այդ օրինակին վաւե-
րացումն հարց՝ անոր գոյութիւնը
միթէ նիւթական արտադրութիւններու
համարող պիտի չըլլայ: Մինչեւ հիմա Ա-
ռաջնորդին իրաւաստիութիւն, Գաւառական
ժողովներու ձեռնադրութիւն յարգել ենք
միայն անոր համար, որ անորը Օրէնքի մը
կողմէն սահմանուած են: Առաջնորդական
քննիչը մը՝ օրէնքը արտադրութիւններուն
կողմէն անցած, միւսնորդական պատկանող
պիտի չազգէ՛ք անմուտ: Եւ ո՛ր է ըսել,
թէ նոր կարգադրութիւններն, նոր օրինա-
կան սահմանափակումներն իրական են սկզբու-
թիւն: Կ'երեւի, յօդուածագիրը ըսուած տեղե-
կութիւնը չունի գաղափարական Առաջնորդու-
թիւններու եւ ժողովներու կազմակեր-
պութիւններն եւ կամ անոնց մասին գաղա-
փար մը կազմել է միայն 1873-ի հրա-
հանգին ընկերացանութիւն: Կ'երեւի, թէ նոյն
իսկ տեղեկութիւնն չունի Պատրիարքա-
րանի օրինական գործառնութիւններէն
այլ, Յօդուածագիրն մտածանքով սկզբ-
ունքը գոյութիւն ունենալով հանդերձ, Պա-
տրիարքաբար պէտքը տեսաւ իր Օ-
րէնքին վերաբերութեան: Եւ դեռ
այդ վերաբերութիւնը իր արդիւնքով
պաշտօնական հանգամանք չառացած,

նախապէս Պատրիարքաբար պէտքը տե-
սաւ 1900 Յուլիոս 20 թիւ եւ 570 համար
Շրջաբարական պաշտօնագրի մը չորս յօդ-
ուածներով՝ ընդգրկելով վերջվար չորեք
այն սկզբունքի արտադրութիւնը գաւա-
ռային ժողովներու եւ Առաջնորդներու,
որուն վրայ կը հիմնուի յօդուածագիրը,
իր թէ սկզբունքի հանդէպ անուշադրու-
թիւն մը ժամանակեղան համար մը: «Ա-
ռաջնորդական Բնիկ» պահանջին մէջ.

Հարց չէ, իրան չենք պահանջներ որ
ասկէ առաջ այդ անմուտ մասին ճշգրիտ
պատճառ չէր այդ կենսական հարցը իր
«Արաշակունիներ» յօդուածին սկզբը,
եւ Կերէ: Վարդապետն իրան ժողովի
ուշադրութիւնը հրաւիրած էր անոր վրայ:

Ստեփանակին անունուն յօդուածագիրը
իր թէ ցուցուցած ըլլալու համար առաջ-
նորդական քննիչը մը անկարողութիւնը,
երբ կողմերով կը նշանէ զանի մէջ կ'ըսէ.
«1. Հարցը, իր արտայայտ ձեւին մէջ ու-
շադրութեան առած չէ կարեւոր սկզբունք
մը, 2. ունի մը ձախորդ ուղղութիւնը,
3. նաեւ իր անօրոշմութիւնը»:

Կարծէ որ ինչորէր քիչ մը աւելի ուղ-
ղաւորութիւնը քննիչի, ո՛ր թէ անանուն
յօդուածագիրն ձեռնորդ պատճառաբանու-
թիւնները չեղեցիւ համար, այլ եւ միւս-
նորն ժամանակ, երեսուն բերելու նոյն
քննիչին օգտակարութիւնը եւ երկրորդ
այն պարագային, որուն համեմատ կարգ-
ը ընդհանրաբար բանի մը պէտքը կը
ցուցնին ճիշդ այն տեսին, երբ կը ձեռ-
նորդական այդ պէտքը չընտել:

1. Յօդուածագիրը կ'ըսէ թէ «Առաջնոր-
դութիւնը, իր սկզբունքներէն մէջ, ձախորդ
կ'առնէ գաղափարական ժողովներու իրա-
ւունքը մը գործադրութիւնը» թէ «գա-
ւառ. ժողովներն ու Առաջնորդութիւնը
իրենց սահմանին մէջ անընդհանրաբար
մը ի վերջոյ կը գրէ թէ երբ Գաւառական
ժողովը մը ուղէ Առաջնորդ մը հրաժարե-
ցնել, օրէնքին արտադրութիւնները իր
ձեռքին մէջ բռնած, առաջնորդական
հարցը կը լուծէ, Առաջնորդին հրաժարու
նշանակելով զօրէնքները վրայ: Անաւարկ
սկզբունքներ:

Կ'երեւի թէ յօդուածագիրը իր աչքին
առեւե ունեցած է գրեւոր սկզբունք մը
միայն: Կ'երեւի թէ դեռ Օրէնքին ու
Օրէնքին նկատմամբ շատ տարբերակ
զգողականներ ունի: Օրէնքը ըսուածը շատ
անգամ սովորութիւններու մարդկային
մըն է, վաւերացուած ձեւերու ժողովի
մը կողմէն: Օրէնքը ըսուածը նաեւ մնացած
չէ զարեւոր ընթացքին մէջ: Բարեփոխու-
թեան ոգի կայ, որ շարունակ ընկերական
կանգնել յառաջդիմութիւններն հետ համընթաց
կը զայն: Եւ առաջնորդական քննիչի մը
գոյութիւնը այն տեսին սկզբունքներն կը
հակառէ, երբ պաշտօնական վաւերաց-
ւած չունի: Բայց այդ օրինակին վաւե-
րացումն հարց՝ անոր գոյութիւնը
միթէ նիւթական արտադրութիւններու
համարող պիտի չըլլայ: Մինչեւ հիմա Ա-
ռաջնորդին իրաւաստիութիւն, Գաւառական
ժողովներու ձեռնադրութիւն յարգել ենք
միայն անոր համար, որ անորը Օրէնքի մը
կողմէն սահմանուած են: Առաջնորդական
քննիչը մը՝ օրէնքը արտադրութիւններուն
կողմէն անցած, միւսնորդական պատկանող
պիտի չազգէ՛ք անմուտ: Եւ ո՛ր է ըսել,
թէ նոր կարգադրութիւններն, նոր օրինա-
կան սահմանափակումներն իրական են սկզբու-
թիւն: Կ'երեւի, յօդուածագիրը ըսուած տեղե-
կութիւնը չունի գաղափարական Առաջնորդու-
թիւններու եւ ժողովներու կազմակեր-
պութիւններն եւ կամ անոնց մասին գաղա-
փար մը կազմել է միայն 1873-ի հրա-
հանգին ընկերացանութիւն: Կ'երեւի, թէ նոյն
իսկ տեղեկութիւնն չունի Պատրիարքա-
րանի օրինական գործառնութիւններէն
այլ, Յօդուածագիրն մտածանքով սկզբ-
ունքը գոյութիւն ունենալով հանդերձ, Պա-
տրիարքաբար պէտքը տեսաւ իր Օ-
րէնքին վերաբերութեան: Եւ դեռ
այդ վերաբերութիւնը իր արդիւնքով
պաշտօնական հանգամանք չառացած,

գործը պաշտօնական թէ անպաշտօն կեր-
պով գործութիւն ունեցած է, միայն թէ
պատճառական պէտքերու բերմամբ: Մեր
պահանջածը այն է որ, այդ առաջնորդա-
կան քննիչը այլ եւս գոյութիւն չէր պա-
սանակամի չափիկէն եւ մնալուն, աւելի
գործնական հանգամանք մը ստանայ: Թէ
ինչպէս, շատ օրոշ է պատահաբար: —
Որովհետեւ, կը գրէինք մեր հակառիդ
յօդուածով, տեղւոր վրայ գտնուած բոլոր
մարդիկ, առաւել կամ նուազ կիրքով կը
չարթին թմական խորհրդներու հետ:
(կիրք ըսելով միայն հակառակութեան
կիրք չնկատու, այլ այն կիրքը (pas-
sion), որ անբաժան է մարդէս, իր հա-
մարեցանքն ու նոյն իսկ իր տակերութեան
միջոցով):

Կ'տեսնուի, ուրիշ, թէ հոս օտարի,
«խորթ» օտարի, «անծանօթ» օտարի
խորհրդը չկայ այլեւս: Օրէնքին ճանցածը
ամենուն ճանցածն է, ու պէտք է ըլլայ:
Հոս արժանապատուութեան խորհրդը ալ
չկայ. որովհետեւ Օրէնքը, ամէնէն աւելի
օրէնքին կիրարկութիւնն է որ կրնայ
պահանջել մարդուս արժանապատուու-
թիւնը, ըլլալ մեր մարդը ժողովական,
ըլլալ Առաջնորդ, թէ ժողովուրդի պարզ
անհատ: Պատրիարք եւ ժողովական կը
գործեն թերեւս հաւասարապէս, բայց օ-
րէնքը Պատրիարքին գերադաս գիրքը մը
առած է, միւս եպիսկոպոսները ցուէին
այդ արժանուած, վաւերացուած իրաւա-
ստիկներէ: Ընդհակառակը, ամէնէն ա-
ւելի իր արժանապատուութիւնը պա-
սանակող Առաջնորդը կամ ժողովականը ան
կ'ըլլայ, որ դիմէ ամենէն առաջ յարգել
Օրէնքը:

3. Մեր յօդուածով կը պահանջուի
«առաջնորդական քննիչ մը» որով
Առաջնորդներուն համար Յօդուածագիրը
կը գրէ: — «Ո՞ր է այդ հոգեւորականը,
օտուած անբաժն ձիրքերով... իսկ եթէ
միակ մըն է անկա, ինչ պիտի ընենք,
այս պարագային սկզբունքը կը յարգուի
իր ընդհանուր ուղղութիւններէն մէջ: Երբ նոր
յաւելում մը կուգայ ճիշդագին օրէնքը,
անշուշտ ընդհ

Տրորիչեալ նաւահանգիստներուն համար :
Աւելի տեղեկութիւն առնելու համար
իմէլ Գործակալներուն

Կ. ՀԱՄԱԲՆՈՒՅԻՄԵՆ ԵՒ Տ. ՏԷՐՈՒՄԵՆ
Կալաթա, Գարաթեյօյ Ենի խան, թիւ 21
Ծամ.—Գործակալները յանձնառու է՛լ Է-
ման ապրանքները ուղղակի Կ. Պոլսէն փո-

